

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

30 november 1998

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999

VERSLAG

**namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden,
Stadsvernieuwing en Huisvesting
uitgebracht door de heer Peter Dufaux
(Hoofdstuk V – Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid)**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Georges Cardoen.

Vaste leden :

de heren Georges Beerden, Georges Cardoen, mevrouw Veerle Heeren, de heer Marc Olivier, de heer Mark Van der Poorten ;

de heren Ward Beysen, Julien Demeulenaere, Francis Vermeiren ;

de heren Herman De Loor, André Kenzeler, Marcel Logist ;

de heren Filip Dewinter, Christian Verougstraete ;

de heer Etienne Van Vaerenbergh ;

mevrouw Vera Dua.

Plaatsvervangers :

de heren Leonard Quintelier, John Taylor, mevrouw Maria Tyberghien-Vandenbussche, de heren Bart Vanden-driessche, Marc Van Peel ;

de heren Marc Cordeel, Jacques Devolder, Freddy Feytons ;

de heren Peter Dufaux, Jacques Timmermans, Tuur Van Wallendael ;

de heren Wilfried Aers, Frank Creyelman ;

de heer Paul Van Grembergen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel.

Zie :

1214 (1998-1999)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Verslag van het Rekenhof

– Nrs. 3 tot 10 : Amendementen

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting besprak op 10, 12, 19 en 25 november 1998 het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999. De commissie behandelde meer bepaald hoofdstuk V : Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid.

HOOFDSTUK V

Binnenlandse Aangelegenheden
en Stedelijk Beleid

I. Inleidende uiteenzetting door de heer Leo Peeters, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Stedelijk Beleid en Huisvesting

Artikelen 16 en 17

De minister verklaart dat er in deze artikels wijzigingen aan het decreet van 20 maart 1991 betreffende het Investeringsfonds worden voorgesteld. De dotatie van het Investeringsfonds wordt vanaf 1999 verhoogd met 73 miljoen frank. Hiervoor moeten de referentiedotatie en het basisjaar van de indexen, op basis waarvan het jaarlijks evolutiepercentage wordt berekend, gewijzigd worden. Voor 1999 is de referentiedotatie dus gelijk aan de effectief te verdelen dotatie. Vanaf 2000 gelden de normale evolutieregels.

In 1999 is het bedrag waarmee de referentiedotatie verhoogd wordt voorbehouden aan de gemeenten die de stemverrichtingen naar aanleiding van de verkiezingen van het Vlaams Parlement automatiseren door het gebruik van informatica-apparatuur. Vanaf 2000 komt de verhoging ten goede aan alle gemeenten volgens de normale verdeelcriteria.

De minister wijst erop dat voor het gebruik van de informatica-apparatuur naar aanleiding van de verkiezing van het Vlaams Parlement oorspronkelijk een krediet was voorzien van 90 miljoen frank. Uit navraag bij de gemeenten is gebleken dat 32 kieskantons (die 109 gemeenten vertegenwoordigen) uiteindelijk zullen meedoen aan de geautomatiseerde kiesverrichtingen. Het aandeel in de kosten voor het Vlaamse Gewest bedraagt in totaal 163 miljoen frank.

De Vlaamse overheid zal instaan voor 30% van de investeringen in de nodige apparatuur en de federale overheid voor 20%. Bovendien zullen een aantal provincies een extra toelage geven. In Vlaams-Brabant bijvoorbeeld is dat 14%.

Artikelen 18 en 19

De minister verklaart dat in deze artikels bepalingen uit het decreet van 14 mei 1996 tot vaststelling van de regelen inzake de werking en verdeling van het Sociaal Impulsfonds worden gewijzigd. Meer bepaald gaat het om de verdeling van de opbrengsten uit de leegstandsheffing. De netto-opbrengsten leegstand zijn bestemd voor die gemeenten die op hun verzoek belast zijn met het beheer van de inventaris en dit in verhouding tot de gekende opbrengst voor die gemeente.

De minister verwijst naar de eerdere discussies over deze aangelegenheid, onder meer naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen 1998 en het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998. Oorspronkelijk was in het SIF-decreet een verdeling van de opbrengst van de leegstandsheffing over de SIF+-gemeenten voorzien. Men moest evenwel vaststellen dat een aantal van die gemeenten, hoewel zij een deel van de opbrengsten inden, niet meewerkten aan het opmaken en het beheer van de inventaris. Vandaar wordt voorgesteld de netto-opbrengst van de leegstandsheffing toe te voegen aan het Gemeentefonds, met dien verstande dat enkel die gemeenten die effectief hebben meegewerkt aan het opmaken en het beheer van de inventaris aanspraak kunnen maken op die middelen, en dit in verhouding tot de gekende opbrengst voor die gemeenten.

Er wordt voorgesteld met de opbrengst van de leegstandsheffingen volgende uitgaven te financieren : het bedrag ter dekking van de uitgaven verbonden aan de uitvoering van de samenwerkingsovereenkomst 'bestendiging armoedebelief en steunpunt armoede' ; de kosten voor de bekendmaking van het Sociaal Impulsfonds ; subsidiëring van projecten inzake interlokale samenwerking ; de organisatie van colloquia met betrekking tot de lokale besturen ; werkingsuitgaven van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden in het kader van haar werking ten behoeve van de lokale besturen ; en vormingsinitiatieven voor lokale mandatarissen en ambtenaren.

Er wordt eveneens voorgesteld de voorafnamen voor de armenorganisaties en voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), aan te rekenen op de SIF-trekkingsrechten, te verhogen. De voorafname voor de armenorganisaties zou daarmee gebracht worden op 40 miljoen frank (voorheen 20 miljoen frank). Dat bedrag gaat wel niet volledig naar de armenorganisaties. Er zullen ook specifieke opdrachten in het kader van het armoedebeleid, bijvoorbeeld het jaarboek Armoede van de UFSIA, mee bekostigd worden. Het voorbehouden trekkingsrecht van de VGC op het Sociaal Impulsfonds zou worden gebracht op 100 miljoen frank (voorheen 80 miljoen frank).

Artikel 20

De minister stelt dat de huidige SIF-beleidsovereenkomsten met de gemeentebesturen lopen van 1 januari 1997 tot 31 december 1999. De nieuwe beleidsovereenkomsten vangen aan op 1 januari 2000. De Vlaamse regering stelt voor dat een actualisatie van de gegevens, met het oog op de vaststelling van de criteria, beschikbaar dient te zijn in de loop van 1999 (in plaats van in 2000 zoals oorspronkelijk bepaald). Het niet wijzigen van het jaartal zou tot gevolg hebben dat men op basis van verouderde cijfergegevens zou moeten werken.

Artikelen 21 en 22

In deze artikelen wordt voorgesteld het saldo, zoals bepaald in artikel 18 van dit ontwerp van decreet, toe te voegen aan de dotatie van het Gemeentefonds.

Artikelen 23 tot 25

Deze artikelen vloeien volgens de minister voort uit de overname door het Vlaamse Gewest van de intercommunale IMALSO. De dotatie van het Provinciefonds voor 1999 wordt vastgesteld op 3.700,2 miljoen frank, dit ingevolge de overdracht van 33,6 miljoen frank van de provincies Antwerpen (32,3 miljoen frank) en Oost-Vlaanderen (1,3 miljoen frank) inzake onroerende voorheffing naar de (bij dit decreet op te richten) DAB LSO. De minister stelt dat men ook voor een andere mogelijkheid had kunnen opteren, namelijk volledige uitkering van de dotatie en vervolgens terugbetaling van het bedrag van respectievelijk 32,3 en 1,3 miljoen frank

door de provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen. De Vlaamse regering vond het logischer een onmiddellijke voorafname te doen van deze gekende bedragen. Op die manier wordt ook heel wat bureaucratie vermeden.

II. Bespreking

Artikelen 16 en 17

De heer Georges Cardoen, voorzitter van de commissie, betreurt dat als één van de gemeenten uit een kanton niet wil meewerken inzake de geautomatiseerde kiesverrichtingen, ook de andere gemeenten uit het kanton daarvan het slachtoffer zijn.

De minister antwoordt dat men moest opteren voor een kantonnale benadering gezien ook de verkiezingen per kanton worden georganiseerd.

Op de vraag van de heer Francis Vermeiren wat er precies subsidieerbaar is, antwoordt de minister dat de subsidies zich strikt tot de computerapparatuur zullen beperken.

De artikelen 16 en 17 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Artikel 18

De heer Francis Vermeiren verwijst naar de bespreking van het luik Stedelijk Beleid uit het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begrotingscontrole 1998 (*Parl. St. / VI. Parl.*, 1997-98, nr. 1129/4). Toen is er in de commissie een discussie gerezen over de vraag of het wenselijk is dat er met middelen uit de leegstandsheffing campagnes over het geheel van het stedelijk beleid worden gevoerd. Een dergelijke werkwijze is alleszins vatbaar voor legistische kritiek. In artikel 18 gaat men blijkbaar verder op die weg.

Mevrouw Veerle Heeren stelt dat de bepalingen inzake het stedelijk beleid zowel positieve als negatieve aspecten bevatten. Positief is alvast dat het saldo van de opbrengst van de leegstandsheffing zal worden toegevoegd aan het Gemeentefonds. Bovendien zal deze verhoging alleen ten goede komen aan de gemeenten die meewerken aan de inventarisatie van de leegstand. Met dit laatste

wordt alvast tegemoetgekomen aan een belangrijke vraag van de CVP-fractie. Bepaalde steden of gemeenten die als SIF+-gemeente van de opbrengst van deze heffing zouden kunnen genieten, deden zelf immers weinig moeite om de leegstand op hun grondgebied te inventariseren. Aan die situatie wordt nu verholpen.

Minder positief is evenwel het aantal voorafnames dat voorzien wordt. Artikel 18 bepaalt dat er een aantal voorafnames van de opbrengsten van de leegstandsheffing zullen gebeuren om zaken te financieren zoals de bestendiging van het armoedebeleid, intergemeentelijke samenwerking, ... Het betreft hier ongetwijfeld interessante aangelegenheden die ondersteuning en financiering verdienen. Bij al deze voorafnames wordt evenwel geen enkel bedrag vooropgesteld. Er wordt met andere woorden van het Vlaams Parlement gevraagd om de regering toe te laten financiële middelen van de leegstandsheffing te spenderen, zonder dat het parlement enig zicht kan behouden op de grootte ervan. Eigenlijk komt het erop neer dat de regering aan het Parlement een blanco cheque vraagt.

De heer Etienne Van Vaerenbergh stelt niet akkoord te kunnen gaan met de overheveling van het saldo van het leegstandsfonds naar het Gemeentefonds. Hij merkt op dat er te pas en te onpas wijzigingen worden aangebracht aan goedgekeurde decreten.

De minister verklaart dat, op vraag van de commissie overigens, het saldo van de leegstandsheffing zal worden overgeheveld naar het Gemeentefonds en zal verdeeld worden onder de gemeenten, op voorwaarde dat die effectief meewerken aan het beleid inzake leegstand en verkrotting. Het saldo van de leegstandsheffing wordt geraamd op ongeveer 180 miljoen frank voor het jaar 1999. Na alle voorafnames zou daarvan een som van ongeveer 110 miljoen frank naar het Gemeentefonds worden overgeheveld.

Het artikel 18 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Artikel 19

Mevrouw Vera Dua stelt vast dat de globale SIF-middelen opnieuw fors stijgen. De voorafname voor de VGC stijgt van 80 tot 100 miljoen frank. Niettemin vergroot de kloof tussen datgene wat bijvoorbeeld Antwerpen en Gent enerzijds en Brussel anderzijds krijgen, zeker gelet op de enor-

me problemen waarvoor de hoofdstad staat. De spreker beseft dat de SIF-middelen voor de VGC enkel aan gemeenschapsmateries kunnen worden besteed. Toch kan men aannemen dat inzake gemeenschapsmateries de nood in Brussel veel groter is dan de 100 miljoen frank die nu wordt toegekend. Mevrouw Dua roept dan ook op tot een veel grotere inspanning voor Brussel, die door de Vlaamse Gemeenschap toch als haar hoofdstad beschouwd wordt.

De heer Francis Vermeiren meent in Brussel een probleem te zien inzake een gebrekkige democratische controle. De Vlaamse Gemeenschap draagt de Brusselse SIF-middelen over aan de VGC, waar er volgens hem een aantal betwistbare beslissingen worden getroffen. Hij verwijst ten titel van voorbeeld naar het bedrag van ongeveer 25 miljoen frank dat is uitgetrokken voor het jeugdwerkbeleidsplan. Wie beslist over de verdeling van dat bedrag ? Wie oefent het toezicht uit ? Heeft de minister de absolute zekerheid dat de verdeling en de besteding van de middelen in Brussel gebeurt zoals dat zou moeten ? Komen de lokale actoren er voldoende aan bod ? Is het niet zo dat slechts een beperkt aantal actoren beslist hoe de middelen worden aangewend ?

De heer Etienne Van Vaerenbergh verheugt zich over het feit dat de voorafname voor de VGC verhoogd werd van 80 tot 100 miljoen frank per jaar. Hij dringt er wel op aan dat in het kader van het jeugdwerkbeleidsplan van de VGC, waarvoor 25,7 miljoen frank wordt uitgetrokken, ten aanzien van anderstaligen het Vlaamse karakter ervan moet worden benadrukt.

De minister verklaart deze laatste opmerking te kunnen bijtreden. Hij merkt verder op dat men vanuit de Vlaamse Gemeenschap in Brussel slechts kan investeren in gemeenschapsmateries, hetgeen ongetwijfeld een handicap betekent. Zo is het bijvoorbeeld onmogelijk om vanuit Vlaanderen in te grijpen op de Brusselse woningmarkt.

Volgens mevrouw Dua krijgt Brussel in verhouding tot de ernst van de problematiek veel te weinig, ook als men de vergelijking zou maken met de SIF-middelen die in Vlaanderen uitsluitend naar gemeenschapsmateries gaan.

De minister schetst de evolutie die het aan de VGC toegekende bedrag recent heeft ondergaan. In het kader van het VFIK kreeg de VGC een bedrag van 40 miljoen frank per jaar toegewezen. Vervolgens kreeg de VGC een voorafname van 80 miljoen frank van de SIF-middelen. Die voorafname wordt

via onderhavig programmadecreet op 100 miljoen frank gebracht. Niets belet overigens dat die inspanning ook naar de toekomst wordt doorgetrokken. De minister benadrukt dat de Brusselse SIF-middelen zeer selectief worden ingezet. Om een maximaal resultaat te bereiken zoekt men aansluiting bij reeds lopende projecten, die aldus versterkt worden. De minister verklaart instemmend te hebben geantwoord op een vraag van de VGC om een bedrag van 43 miljoen frank over te dragen naar 1999. Op die manier komt er voor 1999 een investeringsbedrag van 143 miljoen frank vrij, hetgeen toch een groot verschil is met het aanvankelijke bedrag van 40 miljoen frank.

De minister verklaart geen weet te hebben van een zogenaamd democratisch deficit in de VGC en een gebrekkige controle op de SIF-projecten in Brussel. Volgens hem werden er door de VGC, die instaat voor de volledige SIF-beleidsplanning in Brussel, een aantal uiterst waardevolle projecten voorgesteld. Op de opmerking van de heer Vermeiren dat er zich in de VGC momenteel een logistiek (meerderheids)probleem stelt, antwoordt de minister dat het SIF-beleidsplan voor de periode 1997-1999 werd goedgekeurd. Er werd immers gekozen voor een beleidsvisie op langere termijn. Het SIF-beleidsplan van de VGC werd al lang geleden besproken en goedgekeurd. Dat plan werd mede-ondertekend door de minister van Brusselse Aangelegenheden, die ook instaat voor de correcte opvolging ervan.

Een amendement voorgesteld door mevrouwen Vera Dua en Cecile Verwimp-Sillis strekt ertoe in § 1 de woorden “een bedrag van 100 miljoen frank” te vervangen door de woorden “een bedrag van 160 miljoen frank” (*Parl. St. / VI. Parl.*, 1998-99, nr. 1214/7). Mevrouw Dua verklaart dat er hierbij een symbolische verhoging van de SIF-middelen voor Brussel wordt voorgesteld. Zij is er zich van bewust dat ook het bedrag van 160 miljoen frank, gelet op de ernst van de problemen in Brussel en de verdeling van de SIF-middelen over gewest- en gemeenschapsmateries, eigenlijk ontoereikend is. Zij hoopt dat de hoofdstad bij een volgende begroting haar rechtmatig aandeel zal krijgen.

Het amendement wordt verworpen met 2 stemmen tegen 8 bij 3 onthoudingen.

Het artikel 19 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Artikel 20

Op dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Het artikel wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Artikelen 21 en 22

Voor de bespreking van deze artikelen wordt verwezen naar de bespreking van artikel 18.

De artikelen 21 en 22 worden aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

Artikelen 23, 24 en 25

De heer Etienne Van Vaerenbergh stelt vast dat de Vlaamse regering afwijkt van decreten die in het Vlaams Parlement worden gestemd. Hij verwijst met name naar het feit dat het Provinciefonds niet geïndexeerd wordt zoals decretaal bepaald. Hij vraagt verder welk gevolg er werd gegeven aan de goedgekeurde met redenen omklede motie naar aanleiding van zijn interpellatie over de noodzaak om de beperking van de jaarlijkse indexering van het Gemeentefonds te behouden nu de Vlaamse begroting geen tekort meer vertoont (*Parl. St. / VI. Parl.* 1997-98, nr. 964/1). Het gaat hier meer bepaald om de 75%-regel.

Ook mevrouw Vera Dua vraagt de nodige verduidelijkingen in verband met de indexering van het Provinciefonds. Alleszins vindt zij de voorgestelde regeling inzake de overname van IMALSO niet logisch. Vroeger ontvingen de provincies opcentiemen en in ruil daarvoor verstrekten zij subsidies, zodat er sprake was van een nuloperatie. Na de overname zouden er geen opcentiemen meer worden ontvangen en wordt ook de dotatie via het Provinciefonds aangepakt, zodat er een negatieve balans is ten nadele van de provincies.

De heer Herman De Loor stelt vast dat in 1998 het Provinciefonds normaal geïndexeerd werd. Bij de begrotingscontrole 1998 werd evenwel een desindexatie doorgevoerd, hetgeen te betreuren valt. Hij vraagt of er geen mogelijkheid bestaat om die ingreep te herstellen. Verder vraagt hij de nodige

verduidelijkingen inzake de indexatie van het Provinciefonds voor het jaar 1999. Hij suggereert dat de minister desgevallend nog eens met de VVP zou overleggen om duidelijkheid te krijgen in dit dossier.

Volgens de heer Ward Beysen betreft het hier een financiële handigheid van de Vlaamse minister van Financiën om op een gemakkelijke manier inkomsten naar zich toe te trekken. Hij vraagt de nodige aandacht voor de statuten van IMALSO. Die intercommunale wordt op 1 januari 1999 opgeheven, hetgeen volgens de spreker enigszins voorbarig is omdat niet de nodige schikkingen zijn getroffen om de overgang naar het Vlaamse Gewest rimpelloos te doen verlopen. Het zou eigenlijk verstandig zijn die intercommunale met een beperkte duurtijd te verlengen om een aantal moeilijkheden op het terrein te vermijden.

Verder merkt de heer Beysen op dat men aan de betrokken provincies een terugbetaling aan de intercommunale oplegt van tegemoetkomingen in de vorm van subsidies. Voor de provincie Antwerpen gaat het om een bedrag van ongeveer 32 miljoen frank. Zoals die regeling nu toegepast wordt, is er zeker geen sprake van een nuloperatie voor de betrokken provincies. Er blijft een kloof van 33 miljoen frank voor de beide provincies samen, zodat zij zich terecht tekortgedaan voelen. De spreker kondigt een amendement aan om dit recht te zetten.

Volgens de heer Beysen blijkt uit dit dossier – maar ook uit het feit dat er voorlopig geen pact met de provincies komt – dat de regering een onvolwassen relatie met de provincies onderhoudt.

De minister verklaart dat de decretaal voorziene indexering van het Provinciefonds voor 1999 normaal wordt toegepast. Die indexering zou normaal 36,9 miljoen frank bedragen. Intussen is er overeengekomen dat IMALSO vanaf 1 januari 1998 zou worden overgenomen door het Vlaamse Gewest. De provincies Antwerpen en Oost-Vlaanderen zouden normaal een gezamenlijke terugbetaling moeten doen van 33,6 miljoen frank inzake onroerende voorheffing aan de DAB LSO. Er zijn dan 2 mogelijkheden : ofwel wordt de dotatie volledig uitgekeerd aan de provincies en moeten de betrokken provincies een terugstorting naar het Vlaamse Gewest verrichten ; ofwel kiest men voor

de meest eenvoudige en minst bureaucratische optie van een onmiddellijke afhouding aan de bron. Uiteindelijk is dit een loutere boekhoudkundige operatie waarvan de andere provincies geen nadeel ondervinden. Ook voor de provincies Oost-Vlaanderen en Antwerpen is de operatie neutraal vermits er helemaal geen sprake is van het wegvallen van inkomsten uit opcentiemen op de onroerende voorheffing.

De heer Guido Decoster, directeur-generaal van de administratie Binnenlandse Aangelegenheden, verwijst naar artikel 24 van het programmadecreet 1999, waaruit blijkt dat de normale indexering wel degelijk wordt toegepast. In de volgende artikelen gebeurt er een afhouding van het bedrag van 33,6 miljoen frank.

Inzake de 75%-regel, die ook van toepassing is op het Provinciefonds, stelt de heer Guido Decoster dat die is ingevoerd via het programmadecreet 1995. Daarin is bepaald dat alle subsidies aan derden en fondsen worden verminderd tot 75% van de inflatie.

Een amendement voorgesteld door de heren Ward Beysen en Francis Vermeiren strekt ertoe artikel 23 te vervangen door een bepaling waardoor het Provinciefonds voor 1999 wordt vastgesteld op 3.733,6 miljoen frank. In samenhang hiermee stellen zij voor de artikelen 24 en 25 te schrappen (1214/3).

Deze amendementen op de artikelen 23, 24 en 25 worden telkens verworpen met 5 stemmen tegen 8.

Een amendement voorgesteld door de heren Mark Van der Poorten, Herman De Loor, Marcel Logist en André Kenzeler strekt ertoe artikel 23 te vervangen. In samenhang hiermee stellen zij voor de artikelen 24 en 25 te schrappen (1214/9).

Deze amendementen op de artikelen 23, 24 en 25 worden telkens aangenomen met 7 stemmen bij 6 onthoudingen.

De heer Marc Olivier verklaart zijn onthouding door het feit dat hij vertrouwen heeft in de uitleg van de minister, namelijk dat het initiële artikel 23 een neutrale boekhoudkundige operatie betrof.

III. Eindstemming

Het aldus geamendeerde hoofdstuk V : Binnenlandse Aangelegenheden en Stedelijk Beleid van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 5.

De verslaggever,

Peter DUFAUX

De voorzitter,

Georges CARDOEN
